

Till Justitiedepartementet
Ju2020/01879/L7

Yttrande över promemoria "Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagsättning vid eget boende"

Beskrivning av ärendet

I promemorian föreslås vissa ändringar i det anmälningsförfarande som gäller vilka områden som omfattas av en begränsning av asylsökandes möjligheter att bo i eget boende med bibehållen dagsättning. Vid bedömning av om det är motiverat att anmäla en del av kommunen ska de sociala och ekonomiska förhållanden i kommunen beaktas och särskilt graden av arbetslöshet och av sysselsättning, andel mottagare av försörjningsstöd, skolresultat, utbildningsnivå och valdeltagandet i det aktuella området.

Förslagen i promemorian innebär att innan en kommun gör en anmälan till Migrationsverket ska kommunen inhämta ett yttrande från länsstyrelsen över den eller de delar av kommunen som kommunen avser att anmäla. Länsstyrelsen ges möjlighet att förhindra att en kommun anmäler ett område om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Länsstyrelsens ställningstagande i ett yttrande får inte överklagas.

Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 15 augusti 2020.

Negativa effekter

Historiskt har betydligt fler asylsökande i Helsingborg valt att ordna eget boende under asyltiden. Det egna boendet är oftast hos andra familjemedlemmar, släktingar och landsmän som framför allt bor i segregerade områden med hög arbetslöshet. Att asylsökande bosätter sig hos familjemedlemmar, släktingar eller landsmän som själva är på väg att etablera sig i samhället bidrar dels till att värdfamiljernas etablering försenas och att asylsökande riskerar att bli socialt och ekonomiskt exkluderande.

Lagen om eget boende för asylsökande har lett till en rad problem och oönskade konsekvenser så som segregation, utanförskap och trångboddhet med ökad psykosocial problematik som följd och sämre möjligheter för etablering i det svenska samhället. Kommunen har haft svårigheter med planering av förskolor, skolor och andra samhällssatsningar till nya invånare och övriga kommuninvånare. Ur ett barnperspektiv ser vi att EBO-lagstiftningen drabbar barnen hårdast. Barn i skolåldern har svårt att utföra skolarbete i hemmet, vilket riskerar att försämra deras möjlighet till betyg och komplett skolgång. Därför anser vi att det är av största vikt att ta bort de negativa effekter som lagen ger. Vi måste ha ett samlat grepp kring integrationen och kan inte ha ett system som motverkar en god integration av våra nya invånare.

En områdesbegränsning som bara omfattar vissa delar av kommunen skulle kunna riskera att medföra en ökad förekomst av felaktigt uppgivna adresser i andra bostadsområden som inte

omfattas och också risk för ökad handel med adresser. Kommunen vill inte vara drivande i ett system som kan leda till negativa bieffekter som dessa.

Länsstyrelsens ställningstagande

Den nuvarande regleringen innebär att vissa, av regeringen, utpekade kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden har möjlighet att själva besluta vilket eller vilka av kommunens områden som ska omfattas av regleringen. Länsstyrelsen har en rådgivande och stödjande roll. I promemorian föreslås att anmälningförfarandet bör ändras genom att Länsstyrelsen ges möjlighet att förhindra att en kommun anmäler ett område om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Länsstyrelsens ställningstagande i yttrandet ska inte få överklagas.

Helsingborg stad avstyrker förslaget om att länsstyrelsens ställningstagande i yttrandet inte ska få överklagas. Kommunen anser att det är viktigt att ha ett ordnat och socialt hållbart mottagande. Under 25 års tid ser vi negativa effekter av asylsökandes möjligheter till eget boende i kommunen. Vid tidigare års kommunplacering av nyanlända togs inte hänsyn till antalet asylsökande som bosatt sig i kommunen via eget boende, vilket görs idag. Dock har kommunen fortfarande svårigheter att etablera ett arbetssätt gällande mottagandet i sin helhet. Nyanlända som valt eget boende under asyltiden har inte möjlighet att erbjudas ett ordnat boende efter anvisning till en kommun enligt Bosättningslagen. Många nyanlända har en dålig boendesituation under sin etablering.

Kommunerna måste utifrån en helhetssyn själva ta ansvar för hur vi kan ta emot nyanlända på bästa möjliga sätt och ge nyanlända goda förutsättningar till god etablering i det svenska samhället. Kommunen är bäst lämpad att besluta vilken eller vilka delar av kommunen som ska omfattas av begränsningen. Utgångspunkten för kommunen är att utifrån ett långsiktigt perspektiv hjälpa människor i en god integration. Mottagandet och den första tiden som ny invånare i ett land och en kommun är viktig. Oavsett vilket bostadsområde asylsökande bosätter sig i ser vi utmaningar med systemet om eget boende för asylsökande som helhet ur ett kommunperspektiv.

Richard Lundberg
Ordförande arbetsmarknadsnämnden
Helsingborg stad